

gelingende Elternarbeit

-

was braucht es und wie setze ich es um?

Успішна робота з батьками - що для цього потрібно і як її реалізувати?

Koordinierende Beratungsstelle Migration des Landesschulamts

Координаційно-консультаційний центр з питань міграції Державного управління освіти

Magdalena Beyer

Schulpsychologische Referentin | Шкільний психолог

17.04.2023, digital

AGENDA | ПРОГРАМА ДНЯ

Elternarbeit – warum? | Робота з батьками - навіщо?

Berührungspunkte
mit Eltern | Точки
дотику з батьками

Gemeinsame Ziele
| Спільні цілі

Besonderheiten | Особливості

Verbindendes und
Trennendes |
Щось, що з'єднує і
розділяє

Herausforderungen | Виклики

Kommunikationsbesonderheiten | Особливості комунікації

ELTERNARBEIT – WARUM? | **Робота з батьками - навіщо?**

Diskutieren Sie in Kleingruppen (5 Personen) an welchen Stellen Sie mit Eltern zusammenkommen und wofür es wichtig ist ein Miteinander herzustellen

Обговоріть у малих групах (5 осіб), де Ви зустрічаєтеся з батьками і чому важливо налагодити співпрацю.

- In welchen Prozessen spielen Eltern eine Rolle?
- **У яких процесах батьки приймають участь?**
- Wo geht es nur mit ihnen bzw. wo kann auf sie verzichtet werden?
- **Де це можливо лише за їхньої участі, а де можна обійтися без них?**

ELTERNARBEIT – WARUM? | Робота з батьками - навіщо?

Prozesse, wo Eltern wichtig sind Процеси, де батьки відіграють важливу роль	Prozesse, wo Eltern verzichtbar sind Процеси, де без батьків можна обійтись
Elternabend/-gespräch, Tür-und-Angel Батьківські збори, швидкоплинне, без необхідної уваги	Einrichtungsalltag (Alltagskonflikte?) Повсякденне життя в закладі (щоденні конфлікти?)
Kindswohlfährdung Загроза добробуту дитини	Angebote (bedürfnisorientiert) Пропозиції (орієнтовані на потреби)
Feste/Feierlichkeiten/Ausflüge Вечірки / святкування / екскурсії	interne Entscheidungen der Einrichtung внутрішні рішення закладу
Portfolio, Entwicklungsgespräch Портфоліо, розмова про розвиток	
Schullaufbahnberatung Шкільна професійна орієнтація	

Weitere Mögliche Themen/Begegnungspunkte | Інші можливі теми/місця зібрання:

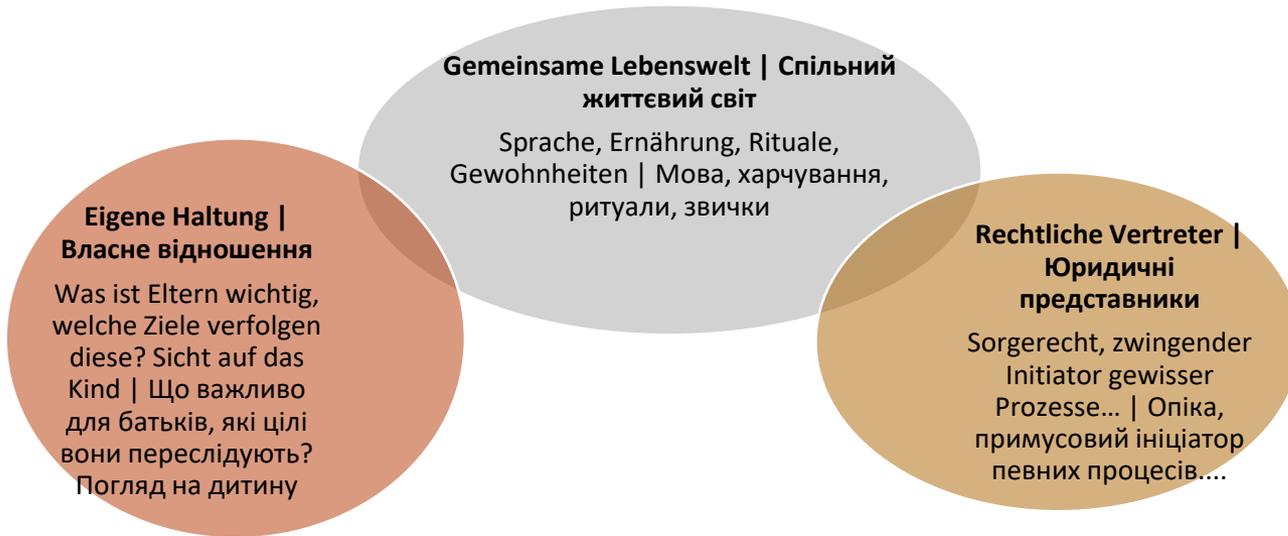
- Informationszettel, Begrüßung, Verabschiedung, Sicherung der schul. Teilhabe, Gespräche im Kontext Diagnostik, Einverständniserklärungen, gesundheitli. Aspekte
- Інформаційний листок, привітання, прощання, забезпечення участі в школі, бесіди в контексті діагностики, форми згоди, питання, пов'язані зі здоров'ям.

→ Prinzipiell lässt sich unterscheiden in Informations- und Kooperationsanliegen und eigenständige „Bildungsangebote“

→ В принципі, можна розрізняти питання інформації та співпраці і незалежні "освітні пропозиції"

ELTERNARBEIT – WARUM? | Робота з батьками - навіщо?

Aufgrund der verschiedenen Dimensionen spielen Eltern **qua Existenz eine wichtige Rolle** und sind im besten Fall **Partner in der Arbeit mit dem Kind**.

Gleichzeitig bestimmen sie entscheidend in welchem Rahmen Sie als PädagogIn tätig werden können und worauf sie aufbauen können
Через різні аспекти батьки як такі відіграють важливу роль і, в кращому випадку, є партнерами в роботі з дитиною. Водночас вони визначають рамки, в яких Ви можете працювати як педагог, і те, на що Ви можете спиратися.

- Es sollte immer Ziel sein die Eltern zur Mitarbeit zu gewinnen ABER auch anzuerkennen wenn Alternativen ohne die elterliche Unterstützung gefunden werden müssen
- Метою завжди повинно бути включення батьків у процес, але також необхідно розуміти, коли потрібно знайти альтернативи без батьківської підтримки.

EXKURS – STRUKTUR ELTERNGESPRÄCH | ЕКСКУРС - СТРУКТУРА БЕСІДИ З БАТЬКАМИ

Wollen Sie die Eltern über ihre Sichtweise informieren oder sich mit Ihnen austauschen?

Wollen Sie Lösungen finden oder über ihre Lösungsansätze informieren?

Ви хочете донести до батьків свою точку зору або обмінятися з ними думками?

Ви хочете знайти рішення чи поінформувати їх про свої підходи?

- Wenn Eltern mit Ihnen gemeinsam umsetzen sollen brauchen Sie sie als Partner im Boot
→ geben Sie Ihnen ein Mitspracherecht, zeigen Sie sich interessiert, hören Sie tatsächlich zu!!!
- Якщо батьки будуть працювати разом з Вами, вони мають бути вашими партнерами
→ дайте їм можливість висловитися, проявляйте зацікавленість, дійсно слухайте!!!

EXKURS – STRUKTUR ELTERNGESPRÄCH | ЕКСКУРС - СТРУКТУРА БЕСІДИ З БАТЬКАМИ

1	<p style="text-align: center;">Begrüßung Вітання</p> <p style="text-align: center;">Rolle: Gesprächsleiter Роль: Керівник розмови</p> <p style="text-align: center;">Handlungsziel: Herstellen eines wertschätzenden Kontaktes Мета: Встановити прийнятний контакт</p>
2	<p style="text-align: center;">Rahmen des Gesprächs Рамки розмови</p> <p style="text-align: center;">Rolle: Gesprächsleiter Роль: розмови</p> <p style="text-align: center;">Handlungsziel: Klarheit über Struktur und Ablauf des Gesprächs schaffen (Anlass, Gesprächsphasen, Zeitrahmen und Ziel, Einverständnis zum Ablauf) Мета: Створити ясність щодо структури та процесу бесіди (привід, етапи обговорення, часові рамки та мета, домовленість про процес)</p>
3	<p style="text-align: center;">Problemsicht der Lehrkraft Погляд вчителя на проблему</p> <p style="text-align: center;">Rolle: Inhaltlich Betroffener Роль: Постраждалі</p> <p style="text-align: center;">Handlungsziel: Detaillierte Darstellung der eigenen Sichtweise: Hauptinformation (wer/was) – Details (wie, wann, wo) – Hintergründe (warum/wie kam es dazu) – Nähere Folgen (wozu führt es) Мета: Дати детальний звіт про власну точку зору: Основна інформація (хто/що) - Деталі (як, коли, де) - Передумови (чому/як це сталося) - Ближчі наслідки (до чого це призведе)</p>
4	<p style="text-align: center;">Problemsicht der Eltern Погляд батьків на проблему</p> <p style="text-align: center;">Rolle: Berater Роль: радник</p> <p style="text-align: center;">Handlungsziel: detaillierte Darstellung der Sichtweise der Eltern Мета: детальне представлення точки зору батьків</p>

b.B.
Reihenfolge
tauschen
Якщо
потрібно,
змініть
порядок

EXKURS – STRUKTUR ELTERNGESPRÄCH | ЕКСКУРС - СТРУКТУРА БЕСІДИ З БАТЬКАМИ

5	<p>Vergleich der Problemsicht und Problemdefinition Порівняння бачення проблеми та визначення проблеми</p> <p>Rolle: Inhaltlich Betroffener, evtl. auch Pädagogischer Experte Роль: Постраждалі, можливо, також педагогічний експерт</p> <p>Handlungsziel: Einigung über die Problemdefinition Мета: Досягнення згоди щодо визначення проблеми</p>
6	<p>Lösungsvorschläge der Eltern Рішення, запропоновані батьками</p> <p>Rolle: Berater Роль: Радник</p> <p>Handlungsziel: Sammeln von mehreren Lösungsvorschlägen des Elternteils Мета: Зібрати кілька пропозицій щодо рішень від батьків</p>
7	<p>Lösungsvorschläge der Lehrkraft Запропоновані вчителем рішення</p> <p>Rolle: Pädagogischer Experte Роль: Педагогічний експерт</p> <p>Handlungsziel: Vorstellen eigener Lösungsvorschläge Мета: представити власні пропозиції щодо вирішення проблеми</p>
8	<p>Gemeinsame Bewertung der Lösungsvorschläge Спільна оцінка запропонованих рішень</p> <p>Rolle: <u>Inhaltlich Betroffener</u>, Pädagogischer Experte, Berater Роль: <u>Постраждалі</u>, педагогічний експерт, консультант</p> <p>Handlungsziel: Auswahl vielversprechender Handlungsvorschläge Мета заходу: Відбір потенційних пропозицій для дій</p>

EXKURS – STRUKTUR ELTERNGESPRÄCH | ЕКСКУРС - СТРУКТУРА БЕСІДИ З БАТЬКАМИ

9	<p>Entscheidung über konkrete Maßnahmen Рішення про конкретні заходи</p> <p>Rolle: <u>Pädagogischer Experte</u>, Inhaltlich Betroffener Роль: <u>Педагогічний експерт</u>, Постраждалі</p> <p>Handlungsziel: eine konkrete, realistische und für alle akzeptable Vereinbarung Мета: конкретна, реалістична угода, придатна для всіх</p>
10	<p>Verabschiedung Прощання</p> <p>Rolle: Gesprächsleiter Роль: Ведучий розмови</p> <p>Handlungsziel: Abschließen und Wertschätzung ausdrücken Мета вправи: Попрощатися та висловити вдячність</p>

BESONDERHEITEN IM MIGRATIONSKONTEXT | ОСОБЛИВОСТІ КОНТЕКСТУ МІГРАЦІЇ

- Diskrepanz in Einschätzung der Leistungsfähigkeit |
Розбіжності в оцінці результатів діяльності

- Ressourcenorientiert, anschauliche Rückmeldungen
- Ресурсно орієнтований, описовий зворотній зв'язок

**Andere Partizipation aus Herkunftsland gewohnt, Unklarheiten zu deutschem Bildungssystem / Möglichkeiten /
Übergängen**

Інша підтримка з країни походження, брак ясності щодо німецької системи освіти / можливостей / адаптації

- Zeit geben, Transparenz, zu Infoveranstaltungen sammeln, Kulturmittler
- Дати час, прозорість, збирати на інформаційні заходи, культурні посередники

- **hohe Hürden durch Bürokratisierung** → „Einfache Sprache“, Mehrsprachige Materialien an Schule ([elkis](#)), Bilderte Infoschreiben/Piktogramme, zusätzlicher persönlicher Kontakt, Hilfsangebote (SSA, Ehrenamt, Integrationskoordinatoren, Elternsprachcafés, [Nemsa](#)) – s.a. Netzwerkstrukturen

Високі бар'єри через бюрократизацію → "Проста мова", багатомовні матеріали в школі ([elkis](#)), ілюстровані інформаційні листи/пиктограми, додаткові особисті контакти, пропозиції допомоги (SSA, волонтерська робота, інтеграційні координатори, батьківські мовні кафе, [Nemsa](#)) - див. також структури мережі

- **Sprache | Мова**

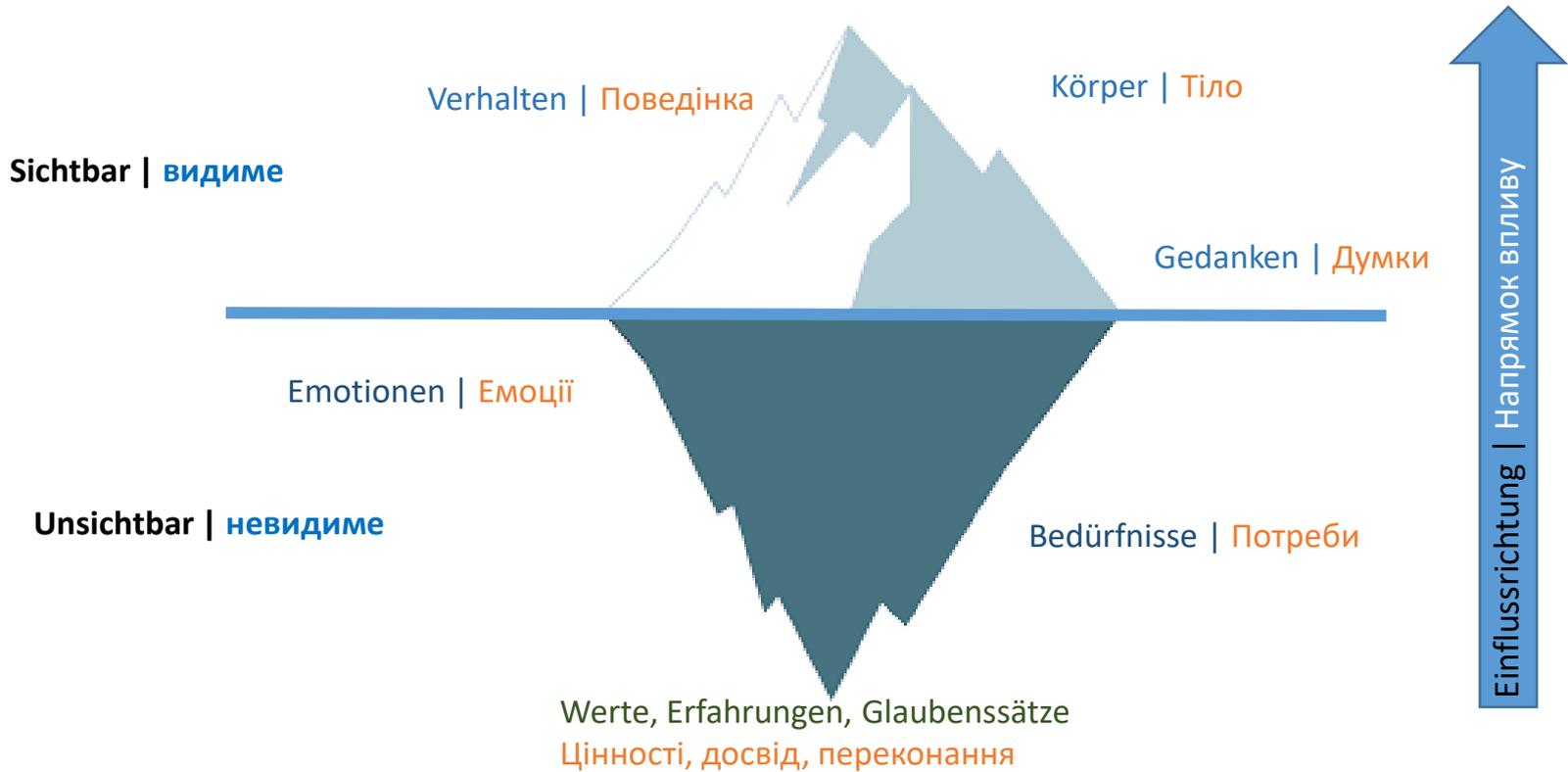
HERAUSFORDERUNG – KOMMUNIKATION, wofür? ВИКЛИК - КОМУНІКАЦІЯ, для чого?

- Verringerung von Missverständnissen und dadurch weniger Reibungsverluste
Зменшення непорозумінь і, таким чином, менші конфліктні ситуації
- rasche und zufriedenstellende Konfliktlösungen
швидке та задовільне вирішення конфліктів
- besseres Verständnis für Andere
краще розуміння інших
- stärkere gegenseitige Unterstützung
сильніша взаємна підтримка
- Stärkung des Vertrauens ineinander
зміцнення довіри один до одного
- höhere Motivation aller Beteiligten
висока мотивація всіх учасників

EXKURS – Eisbergmodell – oder warum ist das so kompliziert?

ЕКСКУРСИ - Модель Айсберга - або чому все так складно?

FAZIT | ЗАКЛЮЧЕННЯ

- Gute Kommunikation funktioniert auf einem guten Beziehungsboden → nutzen Sie Möglichkeiten ohne Anlass bzw. mit positiven Rückmeldungen auf ihr „Beziehungskonto einzuzahlen“
Хороша комунікація працює на ґрунті добрих стосунків → використовуйте можливості без причини або з позитивним зворотним зв'язком, щоб поповнити свій "рахунок стосунків"
- Um gemeinsam Lösungen zu finden müssen vorher Ängste/Sorgen/Befürchtungen ihren Raum bekommen
Для того, щоб разом знаходити рішення, необхідно дати простір страхам/тривогам/побоюванням
- Schaffen Sie Augenhöhe durch Transparenz
Створіть ситуацію на рівних через прозорість

Vielen Dank für ihre Aufmerksamkeit !!!

Дякуємо за увагу!!!

Magdalena Beyer

Schulpsycholog. Referentin, Referat 23

Koordinierende Beratungsstelle Migration – Süd SA

Landesschulamt Sachsen Anhalt

Barbarastraße 2

06110 Halle

Tel: 0345-13188729

Email: Magdalena.Beyer@sachsen-anhalt.de